

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0415U005999

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-11-2015

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутенко Юлія Іванівна

2. Butenko Iuliia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 05.13.06

Назва наукової спеціальності: Інформаційні технології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-11-2015

Спеціальність за освітою: 7.090802

Місце роботи здобувача: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: Україна, 61070, м. Харків, вул. Чкалова, 17

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.050.07

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: Україна, 61070, м. Харків, вул. Чкалова, 17

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 50.47.02

Тема дисертації:

1. Онтологічні моделі та методи формування нормативного профілю при сертифікації програмного забезпечення

2. Ontology models and methods of normative profile forming for software certification

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: процес формування нормативного профілю для сертифікації програмного забезпечення. Предмет дослідження: моделі та методи комп'ютеризованого формування нормативного профілю для сертифікації програмного забезпечення. Методи дослідження: принципи системного аналізу: ієрархічності та системності, математичні моделі семантичної структури природної мови, формальні методи побудови онтологій. Теоретичні та практичні результати: створено лінгвістичну онтологічну модель тексту стандарту, удосконалено модель ядра семантичної цілісності вимоги до програмного забезпечення, подано базові класи предметних і предикатних лексичних одиниць мови стандартів, використано алгебру предикатних операцій для оброблення запитів аудитора сертифікаційного центру, удосконалено метод синтезу лінгвістичної онтології стандарту та метод синтезу онтологічної системи як інтелектуального ядра

діалогової системи підтримки прийняття рішень аудитора сертифікаційного центру. Наукова новизна полягає у онтологічному поданні лінгвістичних об'єктів мови стандартів, удосконаленні моделі ядра семантичної цілісності шляхом подання у формі онтології, удосконаленні методу розроблення лінгвістичних онтологій стандартів шляхом урахування композиційної структури тексту стандарту, розвитку методу синтезу онтологічної системи шляхом її подання у вигляді ядра інтелектуальної діалогової підтримки прийняття рішень аудитора сертифікаційного центру. Результати дисертаційного дослідження знайшли практичне застосування при створенні автоматизованої підтримки прийняття рішень аудитором сертифікаційного центру в СЕРТЦЕНТР АСУ ХФ СЕРТАТОМ (м. Харків), а також використовуються в навчальному процесі Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "ХАІ" на кафедрі прикладної лінгвістики при викладанні дисциплін "Основи прикладної лінгвістики", "Теорія алгоритмів та обчислювальних процесів", "Автоматична обробка текстів" та на кафедрі інженерії програмного забезпечення при викладанні дисциплін "Теорія алгоритмів та обчислювальних процесів" та "Системи штучного інтелекту".

2. Object of research: process normative profile forming for software certification. Subject of research: models and methods of computer-aided normative profile forming for software certification. Research methods: principles of system analysis: hierarchy and system, mathematical models of natural language semantic structure, formal methods for developing ontologies. Theoretical and practical results: linguistic ontological model for text of the standard, improved model of semantic integrity of software requirements, basic classes of subject and predicate lexical units in the language of standards, algebra of predicative operations for query processing certification centre auditor, improved method for the synthesis of linguistic ontology for the standard and method of synthesis of the ontological system as the intelligent core of the dialog system for decision support for the certification centre auditor. Scientific novelty is in ontological representation of linguistic objects of the language of standards, improving the core model of semantic integrity through its submission in the form of ontologies, the improvement of a method of developing a linguistic ontology standards by taking into account the composite structure the text of the standard, development of a method of synthesis of the ontological system by submitting them in the form of the dialog of the intelligent decision support auditor certification centre. The results of the dissertation research have found practical application in the developing automated decision support for certification centre auditor in SERTTCENTR HF SERTATOM, and are used in educational process of Zhukovsky National aerospace University "Khai" at the Department of applied linguistics in the teaching disciplines "Fundamentals of applied linguistics", "Theory of algorithms and computational processes", "Automatic word processing" and at the Department of software engineering in teaching disciplines "Theory of algorithms and computational processes" and "Systems of artificial intelligence".

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шостак Ігор Володимирович
2. Shostak Igor

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрижак Олександр Євгенійович
2. Стрижак Олександр Євгенійович

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чередніченко Ольга Юріївна
2. Чередніченко Ольга Юріївна

Кваліфікація: к.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Куценко Олександр Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Куценко Олександр Сергійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.